

Udviklingen af Norges politiske historie mellem middelalder og nutid gør det naturligt, at de norske historikere koncentrerer sig særlig stærkt om samfunds- og kulturudviklingen. Det er betegnende, at det er norske historikere, der som de første indenfor de nordiske lande, har turdet give sig i kast med den meget krævende opgave at give en samlende fremstilling af folkets kulturudvikling uafhængig af statshistorien. Under Anders Bugges og Sverre Steens faste redaktion tegner *Norsk kulturhistorie* (1938 ff.) til at blive et historisk storværk, der virker med en langt større aandelig kraft end samlingsværket *Nordisk Kultur*, hvor det ikke er lykkedes redaktørerne at afstemme emnerne og medarbejderne, saa værket kommer til at virke helstøbt. Norge er ogsaa blevet det land, der først har faaet en samlet fremstilling af sit haandværks historie; den store kender af det danske haandværk, C. Nyrop, naaede beklageligt nok aldrig at sammenfatte sine mange studier og specialafhandlinger i en samlet fremstilling. Det er ikke mindre betegnende for det greb, den ægte kulturhistoriske forstaaelse har i det norske folk, at *Det norske håndværks historie*, der under redaktion af kunsthistorikeren Henrik Crevenor udkom i to statelige bind i 1936, er bekostet og udgivet af Norges håndværkerforbund paa 50 aarsdagen for dets stiftelse; tilsvarende danske jubilæumsskrifter — ikke altid mindre statelige — skrives regelmæssigt snævert om den enkelte organisations historie — mest til foreningsmedlemmernes egen opbyggelse. Det norske arbejde er udført af kyndige kulturhistorikere; det middelalderlige haandværk, der udgør 1. del, er skrevet af middelalderarkæologen Sigurd Grieg, mens den nyere tid til lavenes opløsning i bd. 2 med skille ved enevældens indførelse er delt mellem Reidar Kjellberg og Hilmar Stigum. Indenfor hver af de tre hovedafdelinger deles fremstillingen i et større afsnit om haandværkerpolitik og haandværkets almindelige sociale og økonomiske udvikling og et mindre afsnit om de mere specielle forhold indenfor hvert enkelt haandværk. Alle forfatterne har en god populær stil; de redegør nøgternt og redeligt for den forhaandenværende litteratur og medinddrager ogsaa et stort nyt stof — de trykte kilder vist nogenlunde udtømmende. Det er samlingen og fremlæggelsen af dette konkrete stof, der er af størst værdi for faghistorikeren. Derimod er der ikke mange nye eller overraskende synspunkter. Det mest overraskende er maaske at konstatere, hvor sparsomt kildematerialet flyder selv langt ned i tiden, saaledes at de langt rigere kilder for danske forhold ofte er medinddraget.

Aksel E. Christensen.